

Національний
банк України

Оцінка кредитного ризику корпоративних боржників банків та практики до їх стрес-тестування

28 листопада 2024 р.

Зміст презентації

---

1. Оцінка кредитного ризику корпоративних боржників.
2. Галузеві припущення у фінансовому аналізі корпоративних боржників.
3. Стрес тестування великих боржників.

1. Оцінка кредитного ризику корпоративних боржників

Загальні підходи до оцінки кредитного ризику корпоративних боржників відповідно до Положення 351*

Кредитний ризик – один із основних, що притаманний банківській діяльності.

Кредитний ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Застосування вимог Положення 351 для корпоративних боржників засновані на: забезпечують:

Моделі “очікуваних збитків”

Оцінки потенційних очікуваних втрат банку

Поєднанні загальних принципів та чітких правил оцінки кредитного ризику

Повноту оцінки кредитного ризику шляхом одночасного застосування:
- стандартизованих підходів;
- судження банку (в межах діапазонів НБУ).

Встановленні НБУ основних параметрів оцінки фінансового класу боржників для юридичної особи – логістична модель

Уніфікацію підходів до оцінки фінансового стану боржників банку

Визначенні подій дефолту та виходу з дефолту

Відповідність міжнародним пруденційним підходам до визначення дефолту та виходу з нього

Стимулюванні реструктуризації кредитів

Можливість припинення визнання дефолту при поновленні регулярних платежів після реструктуризації або відповідно до вимог законів України щодо фінансової реструктуризації

Стимулюванні надання довгострокових інвестиційних кредитів

Врахування особливостей спеціалізованих / інвестиційних кредитів

* Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями 30.06.2016 № 351

Оцінка кредитного ризику корпоративних боржників за видами

Розрахунок розміру кредитного ризику за кредитом здійснюється за одним із видів оцінки, а саме:

На індивідуальній основі

- клас боржника визначається на підставі оцінки його фінансового стану.

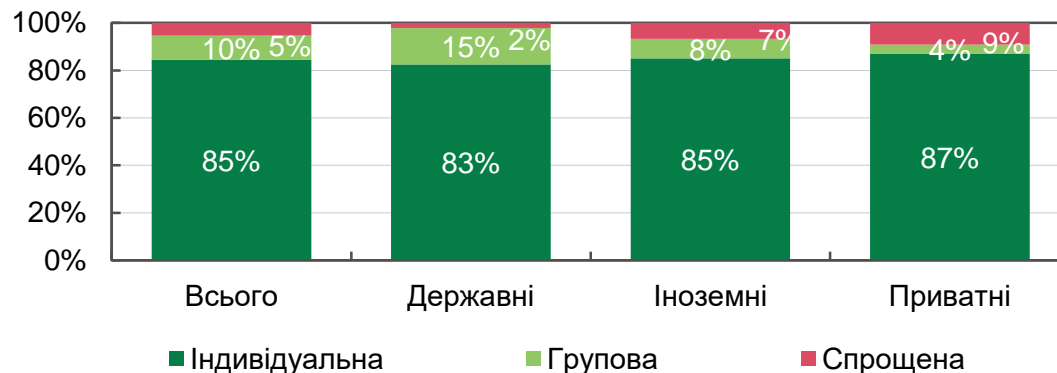
На груповій основі

- Формування груп фінансових активів із однорідними характеристиками відповідно розділу XI Положення 351, а саме за видом застави та своєчасністю погашення боргу
- Загальна сума боргу кожного з боржників юридичних осіб не перевищує 20 млн. грн.
- Прострочення не перевищує 30 календарних днів.

За спрощеним підходом

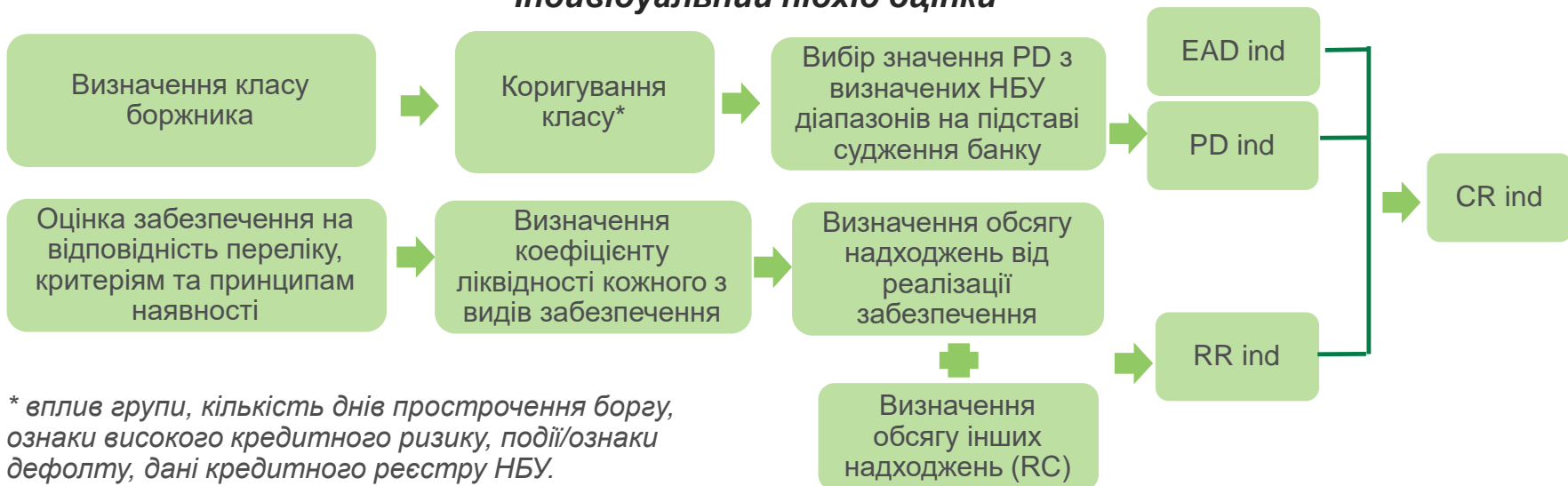
- Формування груп фінансових активів із умовами відповідно до розділу XI¹ Положення 351 (зокрема, періодичність сплати боргу).
- Загальна сума EAD боржників не перевищує 0,2% розміру капіталу 1 рівня банку.

Розподіл працюючих кредитів бізнесу у гривні за підходом оцінки кредитного ризику на 01 листопада 2024 року

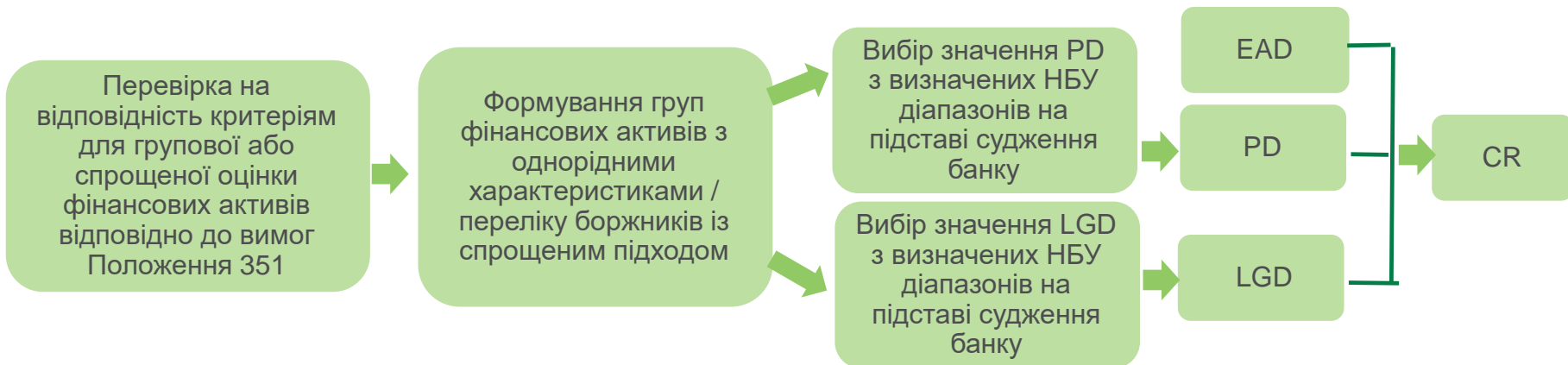

Основні етапи розрахунку розміру кредитного ризику боржника

Індивідуальний підхід оцінки

Груповий/спрощений підхід оцінки

Оцінка стійкості 2023 року виявила потребу у додаткових факторах дефолту

- Крім прострочення боргу дефолт – це неспроможність забезпечити в повному обсязі виконання зобов'язань перед банком без застосування банком процедури звернення стягнення на забезпечення.
- Механічна оцінка фінансового стану на основі фінансової моделі не завжди достатня для визначення дефолту.
- Тому Положення № 351 передбачає, що банки мають виходити із принципів оцінки кредитного ризику та могли доповнити перелік ознак дефолту за потреби.
- Не всі банки достатньою мірою забезпечили дотримання принципів оцінки ризиків, тож переліз ознак дефолту було розширено (запровадження з 31.10.2023 та до 90 календарного дня після припинення чи скасування воєнного стану додаткових ознак дефолту боржників - юридичних осіб):

1

значне пошкодження / знищення майна, необхідного для здійснення боржником операційної діяльності

2

розташування в повному обсязі або значної частини бізнесу боржника на територіях, зазначених у Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф

3

втрата боржником ринків збуту або спроможності здійснювати діяльність, що виражається в суттєвому зменшенні чистого доходу від реалізації продукції (зароблених страхових премій) порівняно з чистим доходом від реалізації продукції (зароблених страхових премій) за попередні періоди

4

внесення змін до умов кредитного договору після 25.02.2022, що передбачають відтермінування сплати відсотків на 180 та більше календ. днів поспіль та/або здійснення банком капіталізації або заміни на інший актив нарахованих та несплачених відсотків за 180 календ. днів та більше, якщо боржник не поновив регулярну та систематичну щомісячно/щоквартально сплату процентів у сумі не меншій, ніж сума нарахованих відсотків за ставкою, визначеною в кредитному договорі

5

зменшення номінальної процентної ставки за кредитом внаслідок внесення змін до умов кредитного договору **після 25.02.2022 не передбачає повернення** до рівня, що був до внесення змін до умов договору або до ринкового рівня, протягом 365 календарних днів з дня внесення змін до умов кредитного договору

6

боржник **не надав банку інформацію про свою господарську та операційну діяльність**, або надана боржником інформація недостатня для належної оцінки банком спроможності боржника обслуговувати сукупний борг в усіх банках-кредиторах та інших кредиторах-фінансових установах

7

фінансовий стан боржника свідчить про його неспроможність забезпечувати виконання зобов'язань щодо сплати відсотків перед усіма банками-кредиторами та іншими кредиторами-фінансовими установами – оцінюється на основі коефіцієнта покриття процентних витрат операційними доходами.

2. Галузеві припущення у фінансовому аналізі корпоративних боржників.

Підходи до кредитного аналізу корпоративних позичальників

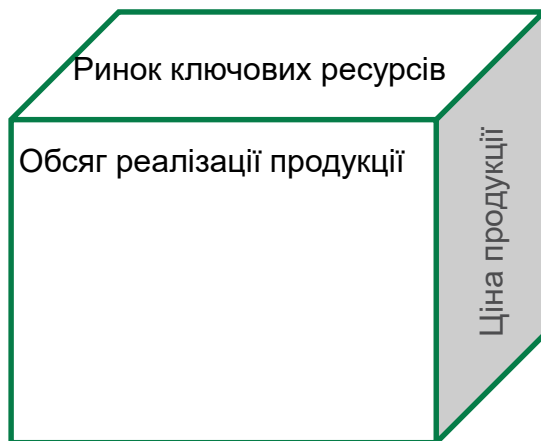

Аналіз галузей для корпоративних позичальників

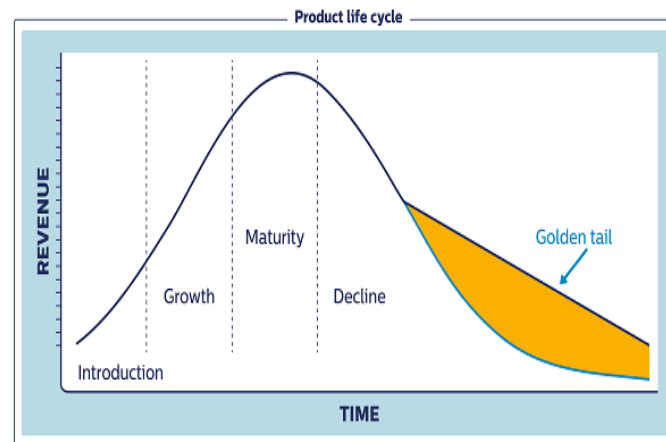
Кількісна оцінка галузі

та

прогноз її розвитку

×

Перші 5 питань: Розмір ринку; Циклічність галузі; Етап розвитку галузі (галузь зростаюча чи зріла); Галузь глобальна чи локальна; Галузь регульована чи ні.

1. Оцінити короткострокові та довгострокові тренди та потенціал зростання доходу з врахуванням конкурентного середовища галузі
2. Оцінити наскільки сильна або слабка позиція цільової компанії в галузі, особливо в порівнянні з конкурентами

Джерела інформації:

1. Держкомстат та інші державні органи (Мін. економіки, Мін. інфраструктури тощо)
2. Міжнародні організації (IMF, World bank, USDA)
3. Незалежні провайдери інформації (консалтингові, інвестиційні компанії)
4. Гравці галузі
5. Банки-позичальники

Ілюстративний приклад прогнозування для галузі “виробництво олії” (базовий сценарій)

Спочатку необхідно визначити рушії доходу і витрат.
Як? За допомогою експертного судження, аналізу літератури, тестування гіпотез.

Основні рушії доходу і витрат – це світові ціни на соняшкову олію. Для ілюстрації можна взяти прогноз МВФ та конвертувати індекс цін з дол. у грн.

В нас є прогноз цін, але не вистачає прогнозу обсягів виробництва. Беремо прогноз асоціації "Укроліяпром" по обсягах виробництва соняшкової олії.

В нас є прогноз цін і прогноз обсягів. Розраховуємо приріст виручки та собівартості.

Перевіряємо адекватність припущень на історичних даних виручки та собівартості галузі.

Ілюстративний приклад прогнозування для кластеру “виробництво олії” (несприятливий сценарій)

Наприклад вирішено додати шок у прогноз цін та обсягів соняшникової олії.

Наша експертна думка – обсяг внутрішнього виробництва соняшникової олії буде незмінний і в базовому і в шоківому сценарії.

Для цін знов беремо прогноз МВФ. Будуємо регресію від світового ВВП. Світовий ВВП коригуємо на 1 стандартне відхилення від базового сценарію.

Наступні кроки як для базового сценарію.

Відмінність фінансової звітності для аналізу корпоративних позичальників

Звітність за НП(С)БО це статистична форма. Має обмежене застосування для кредитного аналізу. Для якісних висновків потрібні додаткові дані.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
в державному секторі 101
"Подання фінансової звітності"

Установа бюджету: _____
Територія: _____
Організаційно-правова форма господарювання: _____
Орган державного управління: _____
Вид економічного діяльності: _____
Сторона звіту: _____
Періодичність: _____

Дата (рік, місяць, число) _____

КОДИ	01
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

БАЛАНС
на _____ 20__ року

Форма № 1-дс

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I НЕ-ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Особи засоби	1000		
первісна вартість	1001		
знос	1002		
інвестиційна нерухомість	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Іматеріальні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Незавершені капітальні інвестиції	1030		
Довгострокові біологічні активи	1040		
первісна вартість	1041		
накопичена амортизація	1042		
Засоби	1050		
Варованість	1060		
Поточні біологічні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокові депозитна заборгованість	1100		
Довгострокові фінансові інвестиції у товари чужі	1110		

Зазвичай звітність за МСФЗ має деталізацію рядків (notes), опис важливої інформації та думку менеджменту щодо важливих подій та перспектив бізнесу.

	Strategic Report	Corporate Governance	Financial Statements

Key Highlights

US\$ million except ratios and EPS

	FY2017	FY2018	y-y
Income statement highlights			
Revenue	2,159.9	2,403.0	10.3%
EBITDA ¹	319.2	325.5	(20.3%)
Net profit attributable to equity holders of Kernel Holding S.A.	176.2	52.1	(70.4%)
EBITDA margin	14.7%	9.3%	(5.5p)
Net margin	8.1%	2.2%	(5.9p)
EPS, US\$	2.19	0.64	(71.0%)
Cash flow highlights			
Operating profit before working capital changes	328.8	183.3	(42.6%)
Changes in working capital	(206.2)	(31.2)	(84.9%)
Cash generated from operations	116.5	152.1	28.3%
Net cash generated by operating activities	77.4	82.5	6.6%
Net cash used in investing activities	(223.5)	(155.7)	(50.3%)
Liquidity and credit metrics			
Net interest-bearing debt	514.0	622.1	21.0%
Ready marketable inventories ²	353.9	325.2	(8.1%)
Adjusted net debt ³	1160.0	296.9	(65.5%)
Shareholders' equity	1,153.0	1,170.7	1.5%
Net debt / EBITDA	1.6x	2.8x	1.2x
Adjusted net debt / EBITDA	0.5x	1.3x	0.8x
EBITDA / interest	5.1x	3.4x	(1.7x)
Non-financial highlights			
Full-time employees at 30 June	16,103	15,116	(6.1%)
Injury frequency rate, accidents per million worked hours	0.45	0.59	(23.3%)
Social spending, US\$ million	2.6	2.4	(6.7%)
Direct greenhouse gas emissions, thousand tone of CO ₂ equivalent	245	280	(14.2%)
Total energy consumption, tep/tonnes	6.571	7.139	(8.6%)

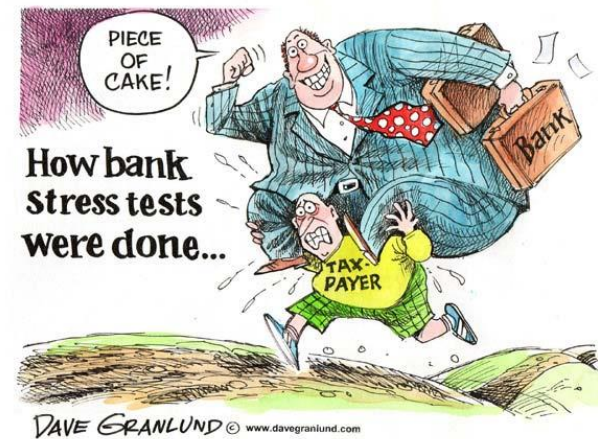
Financial year ends 30 June.
Note 1: Non-recurring EBITDA is calculated as the sum of the profit from operating activities plus amortisation and depreciation.
Note 2: Ready marketable inventories are inventories such as cash, virtual, software or all other products that could apply to their commodity characteristics, widely available markets and the international pricing mechanism.
Note 3: Adjusted net financial debt is the sum of other than interest-bearing debt, current maturities of long-term interest-bearing debt and long-term interest-bearing debt, less cash and cash equivalents, marketable securities and ready marketable inventories at cost.
Non-recurring differences between table and some of the parts are possible due to rounding.

EBITDA
US\$ million

Net cash from operations
US\$ million

Net debt / EBITDA

3. Стрес тестування великих боржників.

Стрес-тестування

Мета стрес-тестування (СТ) – оцінити, наскільки конкретний банк або банківська система в цілому є стійкими до «виняткових, але ймовірних шоків».

Мета стрес-тестування (СТ) – оцінити, наскільки конкретний банк або банківська система в цілому є стійкими до «виняткових, але ймовірних шоків».

- Стрес-тестування виникло у відповідь на кризові явища. З 2010 року увійшло у регуляторну практику багатьох країн світу.
- Концепція сучасного пруденційного нагляду базується на розумінні того, що банки завжди мають бути готовими до настання кризи.
- Стрес-тестування передбачає:
  - оцінку показників діяльності банків або банківської системи;
  - тестування впливу несприятливих подій на ці показники;
  - визначення необхідних заходів для підвищення стійкості банків або банківської системи до подібних несприятливих подій.
- Для тестування впливу кризи на банки та банківську систему додатково до базового розробляється мінімум один несприятливий сценарій:
  - несприятливий макроекономічний сценарій не є прогнозом. Він побудований на гіпотетичних припущеннях макроекономічних показників, які призводять до реалізації певних ризиків в суттєвих обсягах.
  - несприятливий сценарій повинен бути жорстким, але правдоподібним (severe but plausible scenario). При цьому він не відображає очікувань центрального банку щодо розвитку економіки на найближчий період.

Стрес-тестування великих боржників (за прикладом попередніх років)

Стрес-тестуються найбільших боржників – юридичних осіб кожного банку: оцінюється їхнє боргове навантаження, що визначає спроможність обслуговувати борг.

Для цього прогнозується зміна операційного доходу до відрахування амортизації (ЕВІТДА) кожного боржника та оцінюється його співвідношення із процентами за боргом – модифікований коефіцієнт покриття процентів ICR_M . У разі низького $ICR_M (<1)$, кредит боржника вважається NPL.

	Прогнозні періоди (роки)		
	1й	2й	3й
Граничне значення коефіцієнта ICR_M	1.0	1.2	1.5

Прогноз зміни ЕВІТДА проводиться з використанням коефіцієнтів, що базуються на макропоказниках (номінальний ВВП, дефлятор, ІСЦ тощо) та відрізняються за кластерами галузей.

	Назва кластера	Прогнозні періоди (роки)		
		1й	2й	3й
1	Добувна промисловість	1,000	1,029	1,035
2	Операції із нерухомістю	1,000	1,257	1,168
3	Оптова торгівля	1,000	1,106	1,085
4	Постачання е/е	1,000	1,160	1,090
5	Роздрібна торгівля	1,000	1,257	1,168
6	Сільське господарство	1,000	1,257	1,168
7	Транспорт	1,000	1,029	1,035
8	Харчова промисловість	1,000	1,106	1,085
9	Інші	1,000	1,257	1,168
10	Міжнародні групи	1,000	1,021	1,024

Врахування
групової звітності

так

Оцінка державних
підприємств

ні

Оцінка спеціаліз. /
інвест. проектів

ні

Приклад прогнозу кластера галузей

Галузь	Рушії обсягів виробництва	Рушії цін на товари	Рушії цін на сировину
Вирощування зернових культур	Індекс виробн. продукції СГ (рослинництво)	Ціни на зернові	Індекс цін на добрива/курс дол./ІСЦ
С/х крім вирощування зернових	Індекс виробництва продукції СГ	Індекс цін на сирі продов. товари	ІСЦ/курс дол.
Добувна промисловість	Індекс промислової продукції	Індекс цін на сировинні товари	ІЦВ
<i>Виробн. олії та тваринних жирів</i>	Виробництво олії в Україні	Ціни на соняшникову олію	Ціни на соняшникову олію
Виробництво харчових продуктів крім олії	Споживання дом. господарств	Індекс цін на перероблені продовольчі товари	Індекс цін на сирі продовольчі товари/СРІ
Металургійне виробництво	Виробництво сталі в Україні	Ціни на сталь	Ціни на руду / ціни на вугілля/ІЦВ
Виробництво устаткування	Нагромадження основного капіталу	ІЦВ	ІЦВ
Інша переробна промисловість	Індекс промислової продукції	ІЦВ	ІЦВ
<i>Виробництво електроенергії</i>	Реальний ВВП	Індекс адміністрат. цін/ІЦВ	ІЦВ
Зелена енергетика	Реальний ВВП	Курс, грн/євро (середнє за період)	ІЦВ
Будівництво	Нагромадження основного капіталу	ІБМР з врахуванням зниження маржинальності	ІБМР
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами	Нагромадження основного капіталу	ІСЦ ЄС*FX	ІСЦ ЄС*FX
<i>Оптова торгівля зерном та іншою продукцією рослинництва</i>	Індекс виробництва продукції СГ	Ціни на зернові	Ціни на зернові
<i>Оптова торгівля паливом</i>	Реальний ВВП	Ціна на пальне(безин+дизель)	Ціна на пальне
Інша оптова торгівля	Реальний ВВП	ІЦВ	ІЦВ
Роздрібна торгівля	Споживання дом. господарств	ІСЦ	ІСЦ
Транспортування	Реальний ВВП	ІЦВ	ІЦВ
Операції з нерухомим майном	Реальний ВВП	Орендні ставки	ІСЦ
ІНШЕ	Реальний ВВП	ІСЦ	ІСЦ

Сформовані кластери галузей та обрані драйвери. Побудований прогноз чистого доходу та собівартості для кожної галузі

Коригування фінансового результату на разові неповторювані складові

Аналіз фінансової звітності: додаткові розшифровки

2120 Інші операційні доходи

2120 Дохід від опер. курсової різниці	one-off
2120 Купівля-продаж валюти	one-off
2120 Податкові пільги	one-off
2120 Дохід від списання активів	one-off
2120 Дохід від продажу активів	one-off
2120 Нестачі і витрати від псування цінностей	one-off
2120 Штрафи, пені	one-off
2120 Інші одноразові доходи	one-off
2120 Собівартість проданих активів	one-off
2120 Сумнівні та безнадійні борги	one-off
2120 Дохід від оренди	+
2120 Доходи від первісного визнання біологічних активів	+
2120 Переоцінки/Уцінки залишків готової продукції, запасів	+
2120 Інші звичайні доходи	+

2180 Інші операційні витрати

2180 Витрати від опер. курсової різниці	one-off
2180 Купівля-продаж валюти	one-off
2180 Сумнівні та безнадійні борги	one-off
2180 Списання та знецінення активів, нестачі	one-off
2180 Собівартість проданих активів	one-off
2180 Штрафи, пені	one-off
2180 Інші одноразові витрати	one-off
2180 Витрати від первісного визнання біологічних активів	+
2180 Витрати на збут	+
2180 Інші звичайні витрати	+
2180 Податки та збори	+
2180 Переоцінки/Уцінки залишків готової продукції, запасів	+
2180 Адмін. витрати	+

Коригування фінансового результату від операційної діяльності на разові неповторювані складові інших операційних доходів/витрат (відповідно до вимог підпункту 4 пункту 2¹¹ Правил роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану №23).

Банки використовують дані квартальної/річної фінансової звітності боржника - юридичної особи, що використовується під час проведення перегляду кредитів (credit review), при визначенні фінансового результату від операційної діяльності, для оцінки настання такої ознаки дефолту як "фінансовий стан боржника свідчить про неспроможність забезпечувати виконання зобов'язань щодо сплати відсотків перед банками та іншими фінустановами".

Банк проводить перегляд кредитів (credit review) не пізніше ніж через один рік з дати видачі кредиту та в подальшому – не рідше ніж один раз на рік. За боржниками щодо яких credit review не здійснюється оцінка такої ознаки дефолту теж має здійснюватися раз на рік, починаючи з фінзвітності боржника за 2023 рік.

Процес стрес-тестування великих боржників*

* за прикладом попередніх років

Прогнозування звіту про фін. результат: приклад

Звіт про доходи і витрати	2016	2017	2018	
1 Чистий дохід	513	774	1 605	<i>коефіцієнт зміни обсягів виробництва галузі × коефіцієнт зміни цін</i>
2 Собівартість	(411)	(644)	(1 404)	<i>коефіцієнт зміни обсягів виробництва галузі × коефіцієнт зміни вартості ресурсів</i>
3 Валовий прибуток	102	130	202	<i>1 - 2</i>
4 Адміністративні витрати	(7)	(9)	(12)	<i>Прогнозний індекс інфляції</i>
5 Витрати на збут	(21)	(31)	(35)	<i>Як співвідношення до доходу згідно історичних даних</i>
6 Інші операційні доходи / витрати	1	15	18	<i>Як співвідношення до доходу згідно історичних даних після вилучення одноразових витрат</i>
7 Операційний прибуток (ЕВІТ)	75	105	172	<i>3 - 4 - 5 +/- 6</i>
8 Фінансові витрати	(5)	(15)	(20)	<i>Виходячи зі ставки розрахованої за історичними даними</i>
9 Інші доходи / витрати	0	3	10	<i>Як правило прогноз дорівнює 0, якщо відсутня переоцінка активів / зобов'язань</i>
10 Прибуток до оподаткування	71	93	162	<i>7 - 8 - 9</i>
11 Податок на прибуток	(14)	(17)	(30)	<i>Ефетивна ставка за історичними даними</i>
12 Чистий прибуток	57	75	132	<i>10 - 11</i>
13 Амортизація	5	6	9	<i>В спрощеному розрахунку можливо прирівняти до минулорічного обсягу</i>

Прогнозування фінансової звітності

Прогноз фінансової звітності на 3 роки		Y+1	Y+2	Y+3
Прогноз звіту про фінансовий результат		Прогноз балансу		
(+) ЧИСТИЙ ДОХІД	Для однорідних галузей визначаються фактори, які впливають на ціни продукції (<i>Ps</i>), ціни складових собівартості (<i>Pcogs</i>) та на обсяги виробництва (<i>Q</i>)*. $S_t = S_{t-1} \times (1 + \Delta Q_t) \times (1 + \Delta P S_t)$	1 Припущення незмінної оборотності активів. Поточні активи та пасиви балансу переважно залежать від зміни доходів та витрат.		
(-) СОБІВАРТІСТЬ	$COGS_t = (COGS_{t-1} - DA_{t-1}) \times (1 + \Delta Q_t) \times (1 + \Delta P cogs_t) + DA_t - Irev_t$	2 Враховується зміна валютних курсів за монетарними статтями.		
(+/-) Інші операційні доходи та витрати	Розрахунок за єдиним підходом для всіх галузей. Умовно-змінні витрати та доходи – прогноз як % від чистого доходу, умовно-постійні витрати – зміна на рівні інфляції. Кориguються на валютні складові та одноразові витрати/доходи.	3 Фінансовий результат враховується у власному капіталі.		
(+/-) Інші доходи та витрати	Враховується вплив змін валютних курсів.	4 Погашення боргу за діючим графіком, враховуючи прогнозні грошові потоки.		

* $\Delta P S_t$ – зміна фактору цін на продукцію; ΔQ_t – зміна фактору обсягу виробництва; $\Delta P cogs_t$ – зміна фактору цін елементів собівартості; DA_t – амортизація; $Irev_t$ – вплив переоцінки запасів

Додаток. Джерела даних фінансової звітності

---

1. Державна служба статистики України (за НП(С)БО):

- Фінансова звітність підприємств (річна) за 2023 рік – [посилання](#)
Фінансова звітність підприємств (квартальна) за квартал 2024 року – [посилання](#)

2. Система фінансової звітності.

Фінансова звітність в форматі iXBRL, підготовлена згідно з таксономією UA XBRL МСФЗ, відповідно Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі - Закон), зокрема, статті 12¹ Закону, до [суб'єктів звітування](#), які повинні складати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за МСФЗ (близько 5000 українських підприємств).

- Портал відкритих даних дозволяє шукати звіти, щодо яких регуляторним органом надано відкритий доступ: [за посиланням](#)

3. Веб-сторінки підприємств (відповідно до статті 14 Закону стосовно подання та оприлюднення фінансової звітності).

Зокрема підприємства, що становлять суспільний інтерес, ПАТ, суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, зобов'язані оприлюднювати річну ФЗ та річну консолідовану ФЗ разом з відповідними аудиторськими звітами на своїй веб-сторінці або своєму веб-сайті (у повному обсязі).

4. <https://clarity-project.info/edrs> - у розділі «фінансова звітність» (безкоштовна система аналітики відкритих даних від проєкту Prozorro) [<https://clarity-project.info/edr/XXXXXXXXX/finances>; <https://clarity-project.info/edr/XXXXXXXXX/quarterly-finances>].